

تأکید فراوان امام صادق(ع) بر جدایی جریان انحرافی بنی‌امیه از بدنه تفکر اسلامی

در تعبیر امام صادق(ع) توجه فراوانی به جدایی جریان انحرافی بنی‌امیه از بدنه تفکر اسلامی شده است و امام(ع) همواره تأکید کرده‌اند که اسلام حقیقی، دین مدارا و همدلی است و کسانی که در ساحت جامعه اسلامی خشونت و ظلم می‌پراکنند، بنی‌امیه بوده و اقدامات آنها ربطی به دین ندارد.

امام جعفر صادق(ع)؛ معلم مذاهب اسلامی
مهدوی‌راد عنوان کرد:

تأکید فراوان امام صادق(ع) بر جدایی جریان انحرافی بنی‌امیه از بدنه تفکر اسلامی
در تعبیر امام صادق(ع) توجه فراوانی به جدایی جریان انحرافی بنی‌امیه از بدنه تفکر اسلامی شده است و امام(ع) همواره تأکید کرده‌اند که اسلام حقیقی، دین مدارا و همدلی است و کسانی که در ساحت جامعه اسلامی خشونت و ظلم می‌پراکنند، بنی‌امیه بوده و اقدامات آنها ربطی به دین ندارد.

حجت‌الاسلام و المسلمین محمدعلی مهدوی‌راد، عضو هیئت علمی پردیس قم دانشگاه تهران، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، به بیان نکاتی درباره سیره و شخصیت علمی، فرهنگی، رفتاری و تقریبی امام صادق(ع)، میراث تفسیری بر جای مانده از این امام همام و نیز صحت و سقم تفسیر عرفانی منسوب به ایشان در مجموعه حقایق التفسیر سلمی پرداخت.

وی در بخشی از سخنان خود اظهار کرد: در تعبیر امام صادق(ع) توجه فراوانی به جریان انحرافی بنی‌امیه و جدا کردن این جریان از بدنه تفکر اسلامی شده است و امام(ع) همواره تأکید کرده که اسلام، دین رفق و مدارا و همراهی و تعاطف و همدلی است و کسانی که در ساحت جامعه اسلامی قلدری، خشونت و زور می‌پراکنند، بنی‌امیه هستند و اقدامات آنها ربطی به دین ندارند.

این محقق و پژوهشگر ادامه داد: این جمله حضرت صادق(ع) بسیار عظیم است که فرمودند: «#فَاعْلَمُوا أَنَّ إِمَامَتَنَا عَلَى الرَّفْقِ وَالْمَدَارِ... وَ أَنَّ أَمَارَةَ بَنِي أُمِيَّةٍ عَلَى الْخَشْبِ وَالْعَنْفِ وَالظُّلْمِ؛ بدانید که امامت ما بر رفق، همدلی، مدارا، هم‌گامی، تعاطف، علم، آگاهی، اجتهاد و ورع استوار است و این بنی‌امیه است که بر طبل زور و قلدری و ظلم و خشونت می‌کوبد.

امام صادق(ع) همواره بر خطر گروه‌های افراطی چون مرجئه و به‌ویژه خوارج - که با خط‌کشی‌های افراطی خاص خود معتقد به حذف غیرهم‌فکران خود بودند - تأکید می‌کردند و هشدار می‌دادند که جوانان خود را دریابید، قبل از آن‌که مرجئه و خوارج آنها را دریابند

سردبیر دوماهنامه «#آینه پژوهش» تصریح کرد: این سخن امام(ع) بدان معناست که اقتضای دین بماهو دین، آگاهی، تعاطف و مهربانی است و از این وجه فرقی بین نحله‌های مختلف نیست و این وجه زندگانی امام صادق(ع) بسیار مهم و آموزنده است.

میراث بر جای مانده از امام(ع) در تفسیر قرآن

حجت‌الاسلام مهدوی‌راد میراث بر جای مانده در تفسیر قرآن از امام صادق(ع) را بسیار مهم، بی‌بدیل و شنیدنی و خواندنی برشمرد و تصریح کرد: بخشی از این میراث تفسیری، بخشی از آن تبیینی و بخشی دیگر تصحیحی و مربوط به پیراستن ساحت قرآن از سخنان ناهنجار و ناباب است.

مواجهه امام(ع) با گروه‌های افراطی

عضو هیئت علمی پردیس قم دانشگاه تهران با اشاره به شخصیت متعادل، الگویی و رفتاری حضرت صادق(ع) برای جامعه اسلامی گفت: امام صادق(ع) شخصیتی است که از يك سو با افراط‌های صوفی‌مآبانه و زهدمآبانه دروغین مبارزه کرده و به یارانشان تأکید می‌کنند که در همه سطوح (علمی و عملی)، اهل کار و تلاش و مجاهده باشند.

وی اضافه کرد: از سوی دیگر ایشان همواره بر خطر گروه‌های افراطی چون مرجئه و به‌ویژه خوارج - که با خط‌کشی‌های افراطی خاص

خود معتقد به حذف غیرهم‌فکران خود بودند - تأکید می‌کردند و هشدار می‌دادند که جوانان خود را دریابید، قبل از آن که مرجئه و خوارج آنها را دریابند و این تأکیدات امام(ع) نشانگر طرح اندیشه و رفتار متعادل هم‌زیستی انسانی و الهی از جانب آن حضرت است.

مهدوی راد در بخش دیگری از سخنان خود گفت: میراثی که از امام صادق(ع) در جامعه اسلامی به جای مانده، میراث مهمی است و خوشبختانه برخی از فاضلان، عالمان و متفکران اهل سنت نیز آثاری درباره ایشان رقم زده‌اند که حقا آثار خواندنی‌ای هستند که از جمله آنها می‌توان به کتاب بسیار مهم «؛الامام الصادق(ع)> نوشته دکتر انوار الجندی اشاره کرد که از سوی مجمع تقریب در ایران بازچاپ شده است.

صحت و سقم انتساب تفسیری صوفیانه به امام(ع)

وی در بخش دیگری از سخنان خود درباره صحت و سقم انتساب تفسیر عرفانی موجود در مجموعه حقائق‌التفسیر سلمی به امام صادق(ع) اظهار کرد: انتساب این تفسیر به امام(ع) قطعاً نادرست و از دو زاویه قابل نقد است: نخست آن‌که سند متصل قابل توجهی به امام(ع) ندارد و تفسیری است که در کنار تفاسیر دیگری مانند ابن‌عطاء و حلاج و امثال اینان آمده است و انسان نمی‌داند که مسیر «؛قال الصادق(ع)> این اثر - به لحاظ سندی - از کجا به امام صادق(ع) می‌رسد.

سردبیر دوماهنامه «؛آینه پژوهش> افزود: نقد دوم در باب انتساب این تفسیر به امام(ع) از منظر محتوایی است و به قول امروزیان، با توجه به نقل متن نیز می‌توان در انتساب این اثر به امام صادق(ع) تردید کرد؛ چون موارد قابل توجهی از آن تفسیر، با آموزه‌های قطعی شیعه در تضاد و تخالف است و از همین روی نمی‌توان آن را به عنوان اثری از امام صادق(ع) تلقی کرد.

مهدوی راد در پایان سخنان خود خاطرنشان کرد: 25 شوال، روز شهادت صادق آل محمد(ص)، حضرت امام جعفر صادق(ع) است و می‌تواند زمینه و بهانه‌ای برای گفت‌وگو و سخن درباره سیره زندگی‌ساز و راهگشای آن بزرگوار باشد.